

D. MANCE, M. HRŽIĆ, Z. KRZNARIĆ i V. NEIDHARDT, Nacionalna i sveučilišna biblioteka u Zagrebu

iz 1711. U blizini je crkva Sv. Križa (1746) sa svetištem trolisne osnove. Unutrašnjost kupole oslikao je 1881. J. Brollo iz Gemone.

LIT.: A. Horvat, Spomenici arhitekture i likovnih umjetnosti u Međimurju, Zagreb 1956.

MALEKOVIĆ, Vladimir, povjesničar umjetnosti (Brdovec, 29. III. 1936). Diplomirao na Filozofskome fakultetu u Zagrebu 1962. Od 1964. lik. kritičar »Vjesnika«, od 1983. direktor Muzeja za umjetnost i obrt u Zagrebu. Autorski koncipirao izložbe *Angažirana umjetnost u Hrvatskoj 1919–1969* (Slovenj Gradec 1969), *Hrvatska likovna umjetnost 1945–1955* (Zagreb 1974), *Grupa trojice – aspekti hrvatske likovne umjetnosti 1930–1935* (Zagreb 1976), *Ekspressionizam i hrvatsko slikarstvo* (Zagreb 1980), *Kubizam i hrvatsko slikarstvo* (Zagreb 1981), *Ekspressionističke tendencije u suvremenom slikarstvu u Jugoslaviji* (Poreč 1982), *II trijenale hrvatskog medaljerstva i male plastike* »Ivo Kerdić« (Osijek 1984) i dr. Jedan od osnivača muzeja i galerija u Brdovcu, Zlataru i Novoj Gradiški. Bavi se književnim radom.

BIBL.: *Angažirana umjetnost u Hrvatskoj* (Ličnosti i tendencije 1918–1938, croquis), Republika, 1969, 11–12; *Suvremena likovna umjetnost*, u monografiji: Hrvatska, Zagreb 1972; *Hrvatska izvorna umjetnost*, Zagreb 1973; *Ivan Lacković Croata*, Zagreb 1973; *Krsto Hegedušić* (s M. Krležom i D. Schneiderom), Zagreb 1974; *Skurjeni*, Zagreb 1975; *Ivan Rabuzin*, Zagreb 1976; *Vilim Svečnjak* (katalog), Zagreb 1977; *Kretanja k ekspresionističkoj figuralnoj*, u katalogu: Umjetnost u Jugoslaviji 1970–1978, Sarajevo 1978; *Edo Murtić*, Pordenone 1978; *Aralica Otočac*, *Otočac Aralici* (katalog), Otočac 1980; *Kosta Angeli Radovani*, Zagreb 1981; *Tarski dnevnik Zlatka Price*, ŽU, 1981, 32; *Likovna umjetnost u Maksimiru*, u monografiji: Maksimir, Zagreb 1982; *Matija Skurjeni*, Zagreb 1982; *Ivo Friščić*, Zagreb 1982; *Umjetnici Galerije Forum* (katalog), Zagreb 1982; *Krsto Hegedušić*, Dresden 1983; *Ivica Šiško* (katalog), Zagreb 1985; *Janez Baljka*, Ljubljana 1987; *Dubravka Babić*, Zagreb 1987; *Galerija Krsto Hegedušić*, Petrinja 1987; *Josip Generalić*, Zagreb 1988; *Mijo Kovačić*, Zagreb 1989; *Đuro Seder* (katalog), Varaždin 1989; *Edo Murtić* (katalog), Zagreb 1990; *Hrvatska recentna umjetnost*, Zbirka Novak, Đurđevac 1993. Ž. Sa.

MALEŠEVIĆ, Duško, slikar (Zagreb, 23. I. 1935). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1960 (O. Postružnik). Bio je suradnik Majstorske radionice K. Hegedušića 1960–62. Član grupe »Mart« 1960–61. Profesor na Školi primijenjene umjetnosti od 1983, a od 1986. na Akademiji u Zagrebu. Glavni urednik i osnivač časopisa LL. U početku 1960–62. slika apstraktne krajolike koji stilski pripadaju informelu (*Radanje forme*, 1961), potom slijedi ciklus *Intimne topografije*, 1992. Njegovo je slikarstvo obilježeno temama straha i tjeskobe, nadrealnim vizijama sugestivnoga psihološkog izraza (ciklus djela nadahnut sudbinom Ane Frank). U monotipijama *Doba straha* (1979/80) amorfnе mase ili hipertrofirane pojedinosti likova oblikovane su svjetlosnim kontrastima. Poslije 1980. radi ciklus *Psihomorfe* u kojemu sintetizira psihička stanja u čiste slikarske forme. Samostalno izlagao u Zrenjaninu (1966), Beogradu (1968) i Zagrebu (1980). Bavi se ilustracijom, grafikom i primijenjenom umjetnošću, piše likovne kritike (I. Lesiak, M. Vuco, V. Poljan i dr.) i eseje o slikarstvu.

LIT.: J. Baldani, Dušan Malešević (katalog), Zagreb 1980.

Ž. Sa.

MALEZ, Mirko, paleontolog (Ivanec, 5. XI. 1924 – Zagreb, 23. VIII. 1990). Diplomirao na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu (1953). Bio je znanstveni savjetnik i ravnatelj Istraživačkoga centra JAZU. Uz radove iz geologije bavio se kulturama paleolitika i mezolitika. Istraživao u špilji Veternici, Velikoj pećini, Vindiji, te u Šandalji I. i II, gdje je otkrio ostatke najstarijega hominida u Europi. Bio redovni član JAZU.

BIBL.: *Paleolitska kultura Krapine u svjetlu novijih istraživanja*, Krapina 1899–1969, Zagreb 1970; *Paleolitsko i mezolitsko doba u Hrvatskoj*, u knjizi: Praistorija jugoslavenskih zemalja, I, Sarajevo 1979; *Paleolitsko doba u Makedoniji*, ibid.

LIT.: I. Turk, Mirko Malez (1924–1990), Arheološki vestnik (Ljubljana), 1991, 42. B. Čk.

MALI BUKOVEC, selo blizu Ludbrega. U kasnobaroknoj kapeli Sv. Katarine su kasnobarokno-klasicistički oltari, propovjedaonica, orgulje (Rieger). Unutrašnjost je 1878. oslikao iluzionističkim freskama J. Brollo iz Gemone. Ulaz na ogradu crkve bio je ukrašen baroknim kipovima. Uz gl. cestu se nalazi klasicistički pil Sv. Florijana.

MALIGNANI, Josip (Giuseppe), slikar (XIX. st.). Oko 1840. portretirao je na bidermajerski način građane u Zagrebu, Samoboru, Karlovcu, Slavonskom Brodu i Osijeku. Izlagao je u Beču na izložbi Akademije (1846).

LIT.: M. Schneider, Portreti 1800–1870 (katalog), Zagreb 1973.

MALI LOŠINJ → LOŠINJ

MALINSKA → DUBAŠNICA

MALI RAVEN → RAVEN

MALI TABOR, dvorac kraj Prišlina u Hrvatskome zagorju. Kaštel koji se spominje od 1490. uništen je u XVI. st.; na njegovu je mjestu krajem XVII. st. bio sagrađen četverokrlni dvorac s unutrašnjim dvorištem. Od te su građevine preostala dva krila s tri cilindrične kule na uglovima. Kaštel odnosno dvorac posjedovala je porodica Ratkay 1524–1793, a nakon njih barun Kavanagh, koji je u okolici provodio arheol. istraživanja.

LIT.: Gj. Szabo, Spomenici kotara Klanjec i Pregrada, VjHAD, 1912. – M. Obad Šćitaroci, Dvorci i perivoji Hrvatskoga zagorja, Zagreb 1991. A. Žc.

MALO KORENOVO, selo kraj Bjelovara. Na neolitičkim položajima nađena su jamsko-zemunička naselja, oruđe, sjekirice, noževi od kремена i opala te keramika (kupe na visokoj nozi, niske zdjele sa šupljom nogom). Ukrasi su aplicirani kao samostalne crte, kao vrpce ili kombinirano. Motivi su pravocrtni i krivocrtni (najtipičniji su vrpčaste girlande i kukaste spirale). LIT.: S. Vuković, Pokušno istraživanje neolitskog nalazišta Malo Korenovo, Starinar (Beograd), 1958. – S. Dimitrijević, Sjeverna zona, u knjizi: Praistorija jugoslavenskih zemalja, II, Sarajevo 1979, str. 309–333. R.

MANASTERIOTTI, Marko, crtač i karikaturist (Rijeka, 11. XII. 1840 – Osijek, 17. VI. 1889). Bio je urednik prvoga zagrebačkoga satirično-humorističnoga lista »Zvekan« (1867–69). Prema tekstovima A. Starčevića radio je realističke crteže, među kojima poneki imaju obilježja karikature.

LIT.: D. Horvatić, Ples smrti, antologija hrvatskog likovnog humora, Zagreb 1975.

MANASTIRINE → SOLIN

MANCE, Davor, arhitekt i urbanist (Vrata, Srbija, 24. VIII. 1938). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1964 (V. Turina). Od 1964. radi u Urbanističkom institutu Hrvatske na izradi generalnih urbanističkih planova (Podgora, 1969), projekata stambenih naselja (Vinkovci, 1967; »Zeleni dol«, 1972. i »Njivice«, 1976. u Zagrebu) te rekonstrukciji povijesnih jezgri (Požega, 1976). Važnija su mu izvedena djela: ugostiteljski objekt »Lovačka kuća« u Derventi (1967, razorena 1992), osnovna škola i memorijalni dom u Podgori (1968), poslovna zgrada i Dom umirovljenika u Đakovu (1974), te Krematorij (1981–85, s M. Hrzićem i Z. Krznarićem), Nacionalna i sveučilišna biblioteka (1979–94 s M. Hrzićem, Z. Krznarićem, V. Neidhardtom). – Sudjelovao je na natječajima za novi centar u Karlovcu (1979, I. nagrada, s M. Hrzićem, Z. Krznarićem, V. Neidhardtom); centar Kvaternikova trga (1980, III. nagrada, s M. Hrzićem, Z. Krznarićem), blok Jukićeva – Savska (1984, III. nagrada s M. Hrzićem, Z. Krznarićem) u Zagrebu, centar Splita III (1984, I. nagrada, s M. Hrzićem, N. Šegvićem), urbanističko rješenje platoa Pila i Ploča u Dubrovniku (1990, I. nagrada, sa Z. Krznarićem, D. Milasom, M. Salajem).

LIT.: Z. Čorak, Umrijeti u Zagrebu, ČIP, 1973, 23. – Arhitektura u Hrvatskoj 1945–1985, Arhitektura, 196–199. – Urbanistički institut SR Hrvatske 1947–1987, Zagreb 1987. – Krematorij Mirogoj, Zagreb 1987. – Z. Jurić, Hrvatska arhitektura 80-ih godina, Arhitektov bilten (Ljubljana), 1988, 97–98. – Isti, Arhitekti Marjan Hrzić, Zvonimir Krznarić i Davor Mance – između kasne arhitekture internacionalnog stila i akademske memorije neoklasicizma (katalog), Zagreb 1991. J. M. M.

MANČ, Verena → HAN, VERENA

MANČUN, Petar, bakrorezac (Dubrovnik, 14. IV. 1803 – Rim, 1880). God. 1811. preselio s majkom u Rim, gdje je proveo cijeli život. Od 1815. učio grafičke vještine u papinskome Zavodu Sv. Mihovila. Studij završio 1824. a profesori su mu bili F. Giangiacomo, A. Ricciardi i D. Marchetti. Bio je godinama vrlo djelatlan član i sindik Ilirskoga zavoda Sv. Jeronima. Dopisivao se s uglednim ljudima Dubrovnika i Dalmacije, rezao u bakru

likove slav. apostola Ćirila i Metoda a neka svoja djela posvetio je domovini. Izradio je velik broj bakroreza, manjim dijelom po vlastitim predlošcima a najviše prema djelima tal. umjetnika. M. je sljedbenik rimskih klasicističkih bakroreza G. Volpata, R. Morghena i njihovih epigona. Radio je bez osobite individualnosti u duhu hladnih akademskih oblika rimskoga slikarstva sred. XIX. st. Ugađao je ukusu vremena i bio je u svoje vrijeme vrlo cijenjen.

Bakrorezom se bavio i njegov sin *Josip*; poznat je njegov bakrorez s prikazom Žalosne Gospe (posvećen dubrovačkome biskupu Vinku Zubraniću), koji odaje vidljiv utjecaj oca s nešto većom slobodom crteža.

LIT.: *L. Donati*, Pietro e Giuseppe Mancion, incisori dalmati, ASD, 1932, 70. — *K. Prijatelj*, Novi podaci o bakrorezbaru Petru Mančunu, Slobodna Dalmacija, 27. III. 1954. — *K. Plj.*

MANGELOS → BAŠIČEVIĆ, DIMITRIJE

MANOJLOVIĆ, Zvonimir, slikar (Osijek, 1. I. 1928 — 18. IV. 1989). Školovao se u Osijeku i Zagrebu. Slikao motive iz staroga Osijeka i mrtve prirode. Izdao mape crteža *Osječki fragmenti* (I, II) i *Vizija starog Osijeka*. Od 1962. scenograf i kostimograf u Dječjem kazalištu »Ognjen Prica« u Osijeku. Bavio se opremom knjiga, propagandnom grafikom i unutrašnjom dekoracijom.

LIT.: *O. Švajcer*, Zvonimir Manojlović (katalog), Osijek 1979.

O. Šr.

MANZONI, Annibale, slikar (XIX. st.). Između 1825—38. slikao je po narudžbi grofa L. Nugenta panorame Rijeke, Rima, stare gradove Trsat i Bosiljevo. To su crteži lavirani sepijom.

LIT.: *M. Schneider*, Gradovi i krajevi na slikama i crtežima od 1800. do 1940 (katalog), Zagreb 1977.

MARAKOVIĆ, Nikola, slikar (Petrinja, 4. VII. 1913). Završio Obrtnu školu u Zagrebu 1935. Studirao na Accademiji di Belle Arti u Rimu (1941), diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1946 (M. Tartaglia). Bio je profesor Škole primijenjene umjetnosti u Zagrebu 1952—73. Bavio se fresko-slikarstvom, surađivao s J. Kljakovićem (crkva Sv. Marka u Zagrebu, crkva u Dobroti, crkva u Biskupiji kraj Knina), K. Hegedušićem i I. Režekom. U akvarelu slika pejzaže i mrtve prirode, lirskih ugođaja i smirenih harmonija boja.

LIT.: *D. Žabčić*, Nikola Maraković (katalog), Zagreb 1993.

O. Šr.

MARASOVIĆ, Jerko, arhitekt (Split, 13. XII. 1923). Diplomirao na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu 1952, gdje je i doktorirao 1978 (*Prilog metodologiji obrade graditeljskog naslijeđa*). Radio u Konzervatorskome zavodu za Dalmaciju, a od 1954. u Urbanističkome zavodu Dalmacije; od 1975. nastavnik je na poslijediplomskom studiju graditeljskoga naslijeđa u Splitu.

Uz arhitektonsko i urbanističko projektiranje (škola u Klisu, 1972; marina Kremik kraj Primoštena, 1977 — s P. Galićem) bavi se istraživanjem, znanstvenom obradom i obnovom spomenika graditeljskoga naslijeđa (Dioklecijanova palača). Objavio više stručnih radova u časopisima »Urbs«, »Arhitektura« i »Kulturna baština«.

BIBL.: *Dioklecijanova palača*, Zagreb 1968 (s T. Marasovićem); *Crkva sv. Trojice u Splitu*, Split 1971 (s T. i M. Marasović).

R.

MARASOVIĆ, Miro, arhitekt i urbanist (Split, 16. III. 1914). Studij arhitekture završio u Zagrebu 1938. Djelovao je u Splitu do 1943, potom 1945—51. u Ministarstvu građevina NR Hrvatske; 1951. je osnovao i do 1966. vodio arhitektonski biro »Marasović« u Zagrebu, a 1961—64. u Kumariju u Gani. God. 1966—73. direktor je Projekta UN za razvojne prostorne planove Južnoga i Gornjega Jadrana te Jadrana III. a 1973—77. Projekta UN za razvojni prostorni plan lječilišnoga turizma u Mađarskoj. — Autor je projekata za stambene zgrade u Kninu (1954), Gružu (1955) i Lapadu (1959); stambene zgrade i robnu kuću u Rapskoj ul. (1957), Runjaninovo ul. (1958), Novoj vesi (1960); škole i internata na Kennedyjevu trgu (1965), sve u Zagrebu; stambene zgrade u Zvonimirovoj, Viškoj i Vukovarskoj ul. (1957—60) u Splitu, motele u Starigradu-Paklenici (1957), Žurkovu (1958) u Rijeci, Žnanj (1959) u Splitu. — Sudjelovao je na natječajima za hotel »Veľebno« na Veľebitu (1936, II. nagrada), tipske pučke škole (1938, III. nagrada), zgradu Predsjedništva vlade u Beogradu (1947, III. nagrada s K. i B. Ostrogović), plivalište u Rijeci (1960, III. nagrada).

A. Las.

MARASOVIĆ, Tomislav, povjesničar umjetnosti (Split, 15. IX. 1929). Diplomirao povijest umjetnosti u Zagrebu (1955) gdje je doktorirao 1958

(*Šesterolisni tip u arhitekturi ranog srednjeg vijeka u Dalmaciji*). Znanstveni suradnik Urbanističkoga zavoda Dalmacije 1956—80; od 1980. profesor Filozofskoga fakulteta u Zadru, studija u Splitu; voditelj poslijediplomskoga studija graditeljskoga naslijeđa u Splitu od 1975. Od 1968. nastavnik na Međunarodnome poslijediplomskom studiju zaštite spomenika u Rimu. Pokretač i urednik časopisa »Urbs«. — Istražuje srednjovj. arhitekturu i urbanizam Dalmacije te razrađuje metodologiju revitalizacije pov. gradskih jezgri (Dioklecijanova palača).

BIBL.: *Carolingian influence in the Pre-romanesque architecture in Dalmatia*, XIX congrès international d'histoire d'art, Paris 1958; *Regionalni južnodalmatinski kupolni tip u arhitekturi srednjeg vijeka*, Beritićev zbornik, Dubrovnik 1960; *Iskapanje ranosrednjovjekovne crkve sv. Marije u Trogiru*, SHP, 1963, 8—9; *Dioklecijanova palača*, Beograd 1967; *Metodološki postupak revitalizacije historijskih gradskih centara*, Urbs, 1970; *Methodological proceedings for the protection and revitalization historic sites (experiences of Split)*, Rim 1975; *Prilog morfološkoj klasifikaciji ranosrednjovjekovne arhitekture u Dalmaciji*, u knjizi: Prilozi istraživanju starohrvatske arhitekture, Split 1978; *Dioklecijanova palača*, Zagreb 1982; *Zaštita graditeljskog naslijeđa, povijesni pregled s izborom tekstova i dokumenata*, Zagreb—Split 1983; *Aktivni pristup graditeljskom naslijeđu*, Split 1985; *Regionalizam u ranosrednjovjekovnoj arhitekturi Dalmacije*, SHP, 1985, 14; *Prilog kronologiji predromaničke arhitekture u Dalmaciji*, Radovi IPU, 1989, 12—13; »*Quincunx*« u ranosrednjovjekovnoj arhitekturi Dalmacije, SHP, 1990, 20; *Renesansne reminiscencije predromaničkog kupolnog tipa*, u zborniku: Likovna kultura Dubrovnika 15. i 16. stoljeća, Zagreb 1991; *O južnom portalu splitske katedrale*, Prilozi—Dalmacija, 1992, 32 (Prijatelj zbornik, I); *Graditeljstvo starohrvatskog doba u Dalmaciji*, Split 1994; *Dioklecijanova palača*, Zagreb—Split, 1994.

R.

MARAVIĆ, Ludovik, klesar (Korčula, XVI. st.); sagradio u dominikanskoj crkvi u Dubrovniku tri velike arkadne niše u zap. unutrašnjemu zidu, bogato urešene plitkim reljefima gotičko-renesansnih oznaka.

LIT.: *C. Fisković*, Maravićeve arkadne niše u Dubrovniku, Prilozi—Dalmacija, 1956.

MARČA → STARA MARČA

MARČANA, selo *SI* od Pule. Na području sela nađena je ant. dekorativna arhit. plastika i jedna pregradna ploča s troprutastim pleternim ukrasom. Na brežuljku Ovčjak Z od sela nalaze se ostaci prapov. gradine i ant. grobovi.

LIT.: *B. Schiavuzzi*, Attraverso l'agro colonico di Pola, Atti e memorie SIASP, 1908, 24, str. 109, 110. — *M. Mirabella Roberti*, Notiziario archeologico, ibid., 1935, 47, str. 292, i 1938, 50, str. 241. — *B. Marušić*, Tri poznoantične najdbe iz Istre, Arheološki vestnik (Ljubljana), 1958—59, str. 56.

Br. Ma.

MARČETA, Dušan, arhitekt (Rijeka, 27. V. 1913). Studij arhitekture završio u Zagrebu 1937. Autor je zatvorenoga plivačkog bazena u Rijeci (1950), hotela »Park« u Rovinju (1956), stambene zgrade »Svjetlosti« u Rijeci (1956) te niza stambenih zgrada u raznim mjestima primorja i Istre. Bavi se umjetničkim oblikovanjem i uređivanjem interijera.

MARČIĆ, Rudolf, slikar (Litija, Slovenija, 21. II. 1882 — Lovran, 13. X. 1960). Amaterski se bavio slikarstvom i izlagao u Pragu gdje je poslije, po

B. MARDEŠIĆ, *Kozmički vrtlog A*

